

De vorbă cu

Margot Webjörn

Guvernatorul districtului suedez și letonian ZONTA

Silvia Constantinescu: ZONTA este o organizație internațională care are aproximativ 36.000 de membri în lumea întreagă. Cei mai mulți, în USA. În Suedia sunt aproximativ circa 3000. Margit Webjörn, tu ești guvernatorul districtului suedez. Înainte însă de a vorbi despre această organizație, te rog să fii bună și să te prezinți cititorilor mei. Ce poți povesti despre familia ta, despre meseria ta, despre planurile tale de viitor?

Margot Webjörn: Eu sunt arhitect. M-am născut la țară, la o fermă mică din nordul Suediei și nu este neinteresant acest fapt, pentru că în mediul în care eu am crescut, munca femeii era la fel de importantă ca cea a bărbatului. Nu era necesar să argumentezi pentru aceasta, căci era vizibil pentru oricine. Eu m-am hotărât încă de copil că trebuie să-mi fac o carieră, ceea ce a făcut să studiez și să-mi iau bacalaurea-tul. Părinții mei nu aveau cum să-mi ghideze alegerea meseriei, iar eu nu văzusem, de unde locuiam, prea multe meserii. Și mai ales aveam foarte puține exemple feminine. Interesul meu se îndrepta către o meserie care să fie și artistică și tehnică. Aceasta a făcut ca să aleg meseria de arhitect și nu regret.

Faptul că nu proveneam dintr-o familie burgheză a fost în favoarea mea, căci nimeni din familie nu mi-a spus că fetele nu-s în stare să facă anumite meserii. Originea mea a făcut ca eu să mă simt foarte liberă în alegerea meseriei. Pentru mine n-a fost nimic ciudat să mă înscriu la Poli-tehnică. Dar de fapt era foarte neobișnuit ca să studiezi, ca fată, la arhitectură, care era o facultate dominată de bărbați. Erau extrem de puține fete, dar în anul în care am început eu să studiez, trebuie să mărturisesc că am fost record de multe fete - 8 fete din 60 de studenți! Astăzi situația este schimbată. 50% din studenții de la arhitectură sunt fete. Studiile la arhitectură au fost deosebit de interesante, dar și după aceea m-am simțit bine cu meseria pe care am ales-o. M-am căsătorit încă din timpul studenției cu un coleg cu care am conviețuit și am lucrat împreună timp de 25 de ani. Soțul meu s-a îmbolnăvit de cancer și a murit acum 10 ani, ceea ce a fost o pierdere deosebită pentru mine, mai ales după ce fusesem împreună 24 de ore din 24. Cu încetul mi-am revenit. Conduc singurul birou nostru de arhitectură, care are o activitate foarte variată. Eu proiectez și lucruri noi, dar mai ales mă ocup de restaurări, ceea ce a fost deosebit de important, mai ales cu câțiva ani în urmă, când construcțiile noi erau complet inexistente. Activitatea de restaurare mi-a schimbat modul de a aprecia noile construcții. A studia și cerceta arhitectură mai veche, clasică, atât forma cât și tehnica are o mare importanță și pentru construcțiile noi. Atunci când eu am studiat arhitectura, Suedia era o țară foarte optimistă și plină de succes, căci știi bine, toate curbele mergeau în sus, după război! Aceasta a făcut ca modernismul să se potrivească foarte bine cu concepțiile societății suedeze de atunci. Eram instruiți ca să creem o societate nouă, mai bună! Vechiul, clasicul, istoria, nu erau deosebit de actuale în planul nostru de învățământ. De aceea am fost nevoiți să-mi completez studiile la Academia de Arte, unde am învățat despre construcții vechi și tehnica restaurării. Deci eu sunt ceea ce se cheamă "arhitect de palat", pentru monumentele de stat din Nyköping. Eu lucrez, în această calitate, cu monumente vechi, castele, palate, biserici. Mai proiectez din când în când și construcții noi,

Margot Webjörn,
Guvernatorul ZONTA pentru Suedia și Letonia 1996.
Foto: Silvia Constantinescu / © CR.

cum ar fi școli, grădinițe, etc.

S.C. Privind prin prisma experienței de astăzi, consideri ca a fost greșit că s-a scos din planul de învățământ al facultății de arhitectură arhitectura clasică, ca materie de bază?

M.W.: Arhitectura clasică n-a fost scoasă complet din studiu, dar ea era mai mult istorie! Nu era relevantă pentru lumea pe care o plănuiam noi atunci! Acum s-a schimbat. Dar felul acesta de a vedea lucrurile nu era specific numai facultății de arhitectură, ci a întregii societăți suedeze. Aceasta a avut și partea ei bună, căci s-au făcut construcții noi. Construcțiile suedeze din anii '40 erau de o foarte proastă calitate, comparat cu alte construcții internaționale. Și era nevoie, într-adevăr, de construcții noi. Dar n-a fost ușor să se facă construcții noi și să se păstreze o calitate ridicată a clădirilor istorice. Cred că am învățat ceva din aceste experiențe!

Și pentru că m-ai întrebat despre familia mea, am să-ți spun că am doi copii adulți: un băiat, care este fizician și care lucrează în California, și o fată, care este arhitect, și care acum își continuă studiile post-universitare de arhitectură în Olanda, la Amsterdam.

S.C.: Există unele asemănări între noi: și eu sunt măritată cu un arhitect și am un băiat care studiază astrofizică în Florida. Eu am însă 4 copii.

Cei mai mulți arhitecți pe care-i cunosc iubesc muzica. Ai și tu acestă preferință?

M.W.: Mie îmi place muzica, dar și artele plastice și poate cel mai mult literatura beletristică, ca urmare, poate, a originii mele, unde literatura era singura formă de artă la îndemână. Eu citesc orice. Toate hîrțile care au ceva tipărit pe ele!

S.C.: Întrebarea despre preferințele muzicale o pun tuturor arhitecților, nu numai pentru că soțul meu este deosebit de interesat de muzică, dar mai ales pentru că să-mi confirm o metaforă pe care am găsit-o într-o carte legată de arhitectura renașterii italiene, cum că "arhitectura este muzică împie-

trită!" Mi-a plăcut extrem de mult metafora!

M.W.: Există o exprimare asemănătoare și în suedeză: "nu tot ce se construiește este arhitectură, ci numai acele construcții care 'cîntă'!"

S.C.: Să ne întoarcem la ZONTA. Spuneam că este o organizație internațională cu peste 36.000 membri în toată lumea. Ai fost martora faptului că nici unul din ziaristii aici de față n-au habar de această organizație. Ce seste Zonta?

M.W.: ZONTA, ca și Rotary, ca și alte organizații de servire, își are rădăcinile în Statele Unite, la începutul secolului, ca o reacție împotriva unor atitudini imorale, dubioase din viața de afaceri americană. S-a dorit schimbarea acestor atitudini; s-au dorit oameni de afaceri onești, care să lucreze cu metode cinstite și să aibe un înalt ideal, dar și ca o urmare a terminării primului război mondial, când s-a dorit să se acționeze pentru pace și înțelegere între oameni. Cu timpul s-a extins această organizație și în afara Statelor Unite și a devenit astfel o organizație internațională. La început a fost o organizație de femei de diferite profesii, care au avut nevoie de o colaborare între ele, căci nu era ușor, la început de secol, în Statele Unite, să reușești, ca femeie. ZONTA s-a

fondat în 1919 la Buffalo. În Europa primul club s-a fondat la Viena în 1930 și în Nord, la Copenhaga și Stockholm, în 1935. În timpul celui de-al doilea război mondial contactele între cluburi s-au micșorat, dar imediat după terminarea războiului s-au dezvoltat într-un ritm vertiginos. Astăzi ZONTA are cluburi în peste 66 de țări, și în ultimii ani s-au deschis cluburi ZONTA și în țările din fostul lagăr comunist, unde au fost interzise înainte.

ZONTA este împărțită în districte. Districtul 30 constă din Suedia și Letonia, unde noi am înființat, de o jumătate de an, un club. Sunt deja astfel de cluburi și în Rusia, Polonia, Cehia, Ungaria, și aceasta ne bucură deosebit.

S.C.: Din interviul pe care l-am avut cu guvernatorul Rotary pentru Suedia, a reieșit că membrii, la început bărbați, nu de mult timp și femeii, trebuie să aibe "funcții de conducere". Se cere aceasta și de la membrii ZONTA?

M.W.: Și ZONTA cere ca membrii ei să aibe funcții de conducere sau să aibe o activitate calificată proprie. Asta înseamnă că trebuie să ai control asupra activității tale și să poți influența viața socială prin activitatea ta.

S.C.: Cum este organizată ZONTA?

M.W.: Baza este clubul, în care ești ales și în care trebuie să fii activ. Nu este un club în care doar plătești cotizație și apoi ești pasiv. Aceste cluburi sunt apoi afiliate la ZONTA INTERNAȚIONAL, care își are centrul la Chicago. Împărțirea în cluburi este făcută ca să ușureze colaborarea locală, între țări sau regiuni; se face apoi o împărțire în districte, care are mai mult o funcție administrativă. Organul suprem de decizie este Conventul, care are loc în fiecare al doilea an. Anul acesta va avea loc la St. Louis în USA, iar peste 2 ani va avea loc la Paris, și dacă-mi aduc bine aminte, următorul va avea loc pe Hawaii. Deci nu este un loc fix, ci se schimbă de fiecare dată.